

SIMULAČNÍ HRA O PŘEŽITÍ V ARKTIDĚ

Situace: Vy a vaši společníci jste právě přežili pád malého letadla. Jste všichni bez zranění, ale lehké dvoumotorové letadlo zcela shořelo. Pilota a ko-pilota se zachránit nepodařilo. Zůstala pouze ohořelá kostra letadla.

Je polovina ledna a vy se nacházíte v severní Kanadě. Obvyklá denní teplota je -25°C , noční -40°C . Na zemi leží sníh, z jedné strany vás obklopují hory, krajina je zalesněná a nedaleko je velké jezero. Víte, že nejbližší město je vzdušnou čarou zhruba 40 km daleko, ale nejste si jistí, kterým směrem leží. Všichni jste oblečeni do městského oblečení vhodného na obchodní jednání.

Z letadla se podařilo zachránit následující položky:

Smotek jemné ocelové vlny

Kompas

Tabulka čokolády
(jedna na osobu)

Malá sekera

Noviny (jedny na osobu)

Oblastní letecká mapa (vyrobená z plastu)

Nabitá pistole ráže 45

Zapalovač
(bez kapaliny)

6 x 6 m kus silného plátna

Plechovka Crisco tuku na pečení

Náhradní košile a kalhoty
(pro každého)

Litr kvalitní whisky

Vaším úkolem je seřadit uvedené položky do pořadí podle důležitosti pro vaše přežití (1 je nejmíc důležitá, 12 nejméně). Po ztroskotání jste se dohodli na tom, že zůstanete jako skupina pohromadě.

Jméno:

	A	B	C
Smotek jemné ocelové vlny			
Malá sekera			
Nabitá pistole ráže 45			
Plechovka Crisco tuku na pečení			
Kompas			
Noviny (jedny na osobu)			
Zapalovač (bez kapaliny)			
Náhradní košile a kalhoty (pro každého)			
Tabulka čokolády (jedna na osobu)			
Oblastní letecká mapa (z plastu)			
6 x 6 m kus silného plátna			
Litr kvalitní whisky			

Jméno:

	A	B	C
Smotek jemné ocelové vlny			
Malá sekera			
Nabitá pistole ráže 45			
Plechovka Crisco tuku na pečení			
Kompas			
Noviny (jedny na osobu)			
Zapalovač (bez kapaliny)			
Náhradní košile a kalhoty (pro každého)			
Tabulka čokolády (jedna na osobu)			
Oblastní letecká mapa (z plastu)			
6 x 6 m kus silného plátna			
Litr kvalitní whisky			

Počet osob ve skupině:

	A
Smotek jemné ocelové vlny	
Malá sekera	
Nabitá pistole ráže 45	
Plechovka Crisco tuku na pečení	
Kompas	
Noviny (jedny na osobu)	
Zapalovač (bez kapaliny)	
Náhradní košile a kalhoty (pro každého)	
Tabulka čokolády (jedna na osobu)	
Oblastní letecká mapa (z plastu)	
6 x 6 m kus silného plátna	
Litr kvalitní whisky	

Počet osob ve skupině:

	A
Smotek jemné ocelové vlny	
Malá sekera	
Nabitá pistole ráže 45	
Plechovka Crisco tuku na pečení	
Kompas	
Noviny (jedny na osobu)	
Zapalovač (bez kapaliny)	
Náhradní košile a kalhoty (pro každého)	
Tabulka čokolády (jedna na osobu)	
Oblastní letecká mapa (z plastu)	
6 x 6 m kus silného plátna	
Litr kvalitní whisky	

ŽEBŘÍČEK PŘEDMĚTŮ

Žebříček předmětů sestavil Mark Wanvig, bývalý instruktor výcviku přežití v Průzkumnické škole 101. divize U.S. Army. Tato hra simulující přežití v Arktidě se běžně používá při vojenském výcviku.

1. Zapalovač (bez kapaliny)

Největší nebezpečí, kterému skupina čelí, je vystavení se chladu. Nejvyšší prioritou je zajištění tepla. Druhou pak vyrobení signalizačního zdroje. Obě tyto potřeby řeší oheň. Bez zápalek je potřeba jiný zdroj plamene. Vytvořit jiskry dokáže zapalovač i bez tekutiny.

2. Smotek jemné ocelové vlny

K rozdělení ohně je potřeba něco k zachycení jisker vytvořených zapalovačem. Jemná ocelová vlna je pro to ideální. Funguje, i když je trochu mokrá.

3. Náhradní košile a kalhoty

Je potřeba co nejvíc zabránit úniku tělesného tepla. Kromě zahřívání těla lze oblečení použít také k budování přístřešku, k signalizaci, jako lůžkoviny, obvazy, palivo pro rozdělení ohně a dokonce pro vyrobení svíčky.

4. Plechovka Crisco tuku na pečení

Plechovka má mnoho využití. Z kovového víka lze vyrobít účinné zrcadlové signalizační zařízení. Po naleštění víka pomocí ocelové vlny bude skvěle odrážet sluneční paprsky a generovat světlo o síle 5 až 7 milionů svíček. Takový světelný odraz je viditelný i za horizontem. Člen skupiny může např. vylézt na strom a použít víko plechovky pro signalizaci pátracím letadlům. I kdyby skupina neměla jiné signalizační prostředky než tuto plechovku, měla by vyšší než 80% šanci, že bude zachráněna během prvního dne.

Plechovka má i jiné využití. Pro ochranu před chladem lze tuk natřít na exponovanou pokožku. Po roztavení do tekutého stavu je tuk užitečný jako palivo. Když se do rozpuštěného tuku namočí kus látky, bude po zatuhnutí fungovat jako svíčka. Prázdná plechovka je užitečná při tání sněhu na pitnou vodu. Je lepší pít ohřátou vodu než jíst sníh, protože teplá voda pomáhá udržet tělesné teplo. Voda je důležitá, aby nedošlo k dehydrataci a následným změnám vědomí, které by negativně ohrozily mentální úsudek a rozhodování skupiny.

5. 6 x 6 m kus silného plátna

Je potřeba se chránit před chladem, větrem a sněhem. Plátno rozprostřené na rámu ze stromů může sloužit jako stan nebo větrná clona. Může být také použito jako provizorní podložka, která izoluje od sněhu. Je dostatečně velké, aby bylo vidět jako signalizační nástroj, když se umístí kontrastně s terénem.

6. Malá sekera

Skupina potřebuje neustálý přísun dřeva, aby udržela hořící oheň. Sekera je užitečná při zpracování dřeva pro všechny účely – palivo, rám na přístřešek, sekání ledu apod.

7. Tabulka čokolády (jedna na osobu)

Čokoláda dodá energii a zvedne náladu.

8. Noviny (jedny na osobu)

Jsou užitečné při zakládání ohně. Mohou být také použity jako izolace pod oblečením, když se omotají kolem paží a nohou. Noviny lze také použít pro podporu hlasové signalizace, když se smotají do kornoutu.

9. Nabitá pistole ráže 45

Pistole může sloužit jako zvukové signalizační zařízení (mezinárodní nouzový signál jsou 3 rychlé výstřely za sebou). Stalo se, že trosečníci nebyli nalezeni, protože byli příliš slabí vydávat dostatečně hlasitý zvuk, který by upoutal pozornost záchranářů. Pažba pistole by mohla být použita jako kladivo. Střelný prach z nábojů může být využit při rozdělávání ohně.

Pistole má však také některé vážné nevýhody. S prodlužující se délkou extrémní situace sílí emoce jako frustrace, netrpělivost, podrážděnost, hněv a výpadky racionálního myšlení. Dostupnost smrtící zbraně proto pro skupinu představuje nebezpečí. Zbraň by mohla být použita pro lov zvěře, ale k zabití arktického zvířete by byla potřeba zkušený střelec.

10. Litř kvalitní whisky

Whisky se dá v této situaci použít jako hořlavina. Buď jako pomůcka při rozdělávání ohně nebo jako palivo do pochodně (namotáním kusu oblečení na větev a namočením ve whisky). Prázdnou láhev lze použít ke skladování vody, ale neměla by v ní zmrznout.

Nebezpečí whisky je, že by ji někdo mohl pít v domněnku, že přináší teplo. Alkohol však přebírá teplotu, které je vystaven, a nápoj o teplotě např. -30°C by člověku zmrazil jícn a žaludek. Alkohol také rozšiřuje cévy a vlasečnice v kůži, což má za následek větší ochlazování krve na periferiích těla. Ochlazená krev se pak vrací zpět do tělesného jádra, až k srdci, a takováto cirkulace má za následek rychlejší ztrátu tělesného tepla.

11. Kompas

Kompas patří mezi nebezpečné předměty, protože může někoho motivovat k pěší cestě do nejbližšího města, což je mnohem nebezpečnější než vyčkat u zdroje tepla na záchranu. Jeho jedinou potenciální dobrou vlastností je, že by mohl být použit pro signalizaci jako odrazka slunečního světla (kvůli jeho skleněné horní části). Záleží však na typu kompasu.

12. Oblastní letecká mapa (z plastu)

Stejně nebezpečí jako u kompasu. Její jediná užitečná funkce je její využití jako podložky na sníh, která člověka izoluje od chladu.

Vysvětlení: Polovina ledna je v severní Kanadě nejchladnějším obdobím roku. První problém, kterému trosečníci čelí, je udržení tělesného tepla a ochrana před jeho ztrátou. Ideální je tedy založit oheň, použít co největší množství izolace a vybudovat přístřešek. Jakmile trosečníci najdou způsob, jak se dlouhodobě zahřívát, je téměř stejně důležitým úkolem připravit signalizační nástroje, aby mohli později přitáhnout pozornost záchranářů.

40 km do nejbližšího města je dlouhá cesta i za ideálních podmínek, zvláště pokud člověk není zvyklý chodit v terénu. V takovéto situaci je pochod ještě obtížnější kvůli vyčerpání z šoku, sněhu, nedostatečnému oblečení a terénním překážkám jako jsou hory a velká jezera. Znamenalo by to téměř jistou smrt zmrznutím a vyčerpáním. Při teplotách minus 25 až minus 40 je ztráta tělesného tepla při nedostatečném oblečení a bez stravy rychlá.

Rozhodování za takových okolností je však velmi obtížné. Lidé jsou v šoku z nastalé situace a je těžké racionálně myslet. Nicméně je důležité si uvědomit, že před odletem letadla musí každý pilot nahlásit letový plán, který obsahuje veškeré informace - kurz, rychlost, předpokládaný čas příletu, typ letadla a počet cestujících. Záchraná akce se tedy odstartuje krátce poté, kdy letový dozor zjistí odchylku od plánu, nejpozději však v okamžiku, kdy se letadlo neobjeví v cílové destinaci v předpokládaný čas příletu.

Celkový čas cca 1 hod 45 min.

Průběh:

- 1) Otázky – Kolik nejménus jste zažili v přírodě? V kolika ménus jste spali venku? Váš nejdřsnější zážitek v zimní přírodě? Apod. 5 min
- 2) Vysvětlení kontextu havárie. 5 min
- 3) Každý píše vlastní pořadí – 10min
- 4) Pořadí v 5 skupinách – 20 min
- 5) Pořadí celé skupiny (5 zástupců skupin) – 20 min
- 6) Napsat k seznamu věcí na flipu pořadí **podle experta**. 10 min
- 7) Vyhodnocení 15 min
- 8) Debata 20 min

Vyhodnocení:

Každý si vypočítá míru odchylky u jednotlivých věcí a pak to celé sečte. Stejný výpočet pro finální pořadí celé skupiny (možno i větších skupin).

	A	expert	výsledek
Smotek jemné ocelové vlny	1	2	1
Malá sekera	2	6	4
Nabitá pistole ráže 45	3	9	6
Plechovka Crisco tuku na pečení	4	4	0
Kompas	5	11	6
Noviny (jedny na osobu)	6	8	2
Zapalovač (bez kapaliny)	7	1	6
Náhradní košile a kalhoty (pro každého)	8	3	5
Tabulka čokolády (jedna na osobu)	9	7	2
Oblastní letecká mapa (z plastu)	10	12	2
6 x 6 m kus silného plátna	11	5	4
Litr kvalitní whisky	12	10	2
		celkem	40

Na flip nakreslit osu se 72 body odchylky. Tam postupně zanášet jednotlivé lidi – v kolečku říkají osobní výsledky a já píšu. Pak zanést na osu větší skupiny a finální výsledek.

Debata nad tím, co vidíme. Jak se kvalita výsledku rozhodování mění. Co všechno to ovlivňuje. Debata nad tím, jak se dá v nové situaci dojít ke konsenzu.

0 – 25	Skvěle	Prokázal jsi výbornou úroveň schopností pro přežití. Zachráněn!
26 - 32	Dobře	Nadprůměrný výsledek. Dobrá schopnost přežití. Zachráněn!
33 - 45	Průměrně	Unavený, hladový ale zachráněn.
46 - 55	Uspokojivě	Sotva naživu. Bylo to o fous ale také zachráněn.
56 - 70	Špatně	Sice zachráněn, ale na poslední chvíli a náhodou.
71 +	Velmi špatně	Sníh tě jemně přikryl a ty pokojně na věky spíš.